

SEMANTIKA: MA'NONI TAHLIL QILISHNING ASOSIY KO'NIKMALARI

Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna
*filologiya fanlari bo'yicha falsafa
doktori (PhD), dotsent,
Samarqand iqtisodiyot va servis
instituti*

Mahmudjonov Javohir
*"Iqtisodiyot" fakulteti, I kurs talabasi
Samarqand iqtisodiyot va servis
instituti*

Annotatsiya. Bu maqolada semantikaning, yoki tilning ma'noni tahlil qilishning asosiy ko'nikmalarini, metodologiyasini va muhimiyatini tahlil qilinadi. Semantika, tilning ma'noni, ma'niy qatlam va o'zgaruvchanliklarini o'rganishda muhim bo'lgan ilmiy usuldir. Maqolada semantikaning ilmiy asoslarini ta'kidlanadi va o'qituvchilar, tadqiqotchilar yoki boshqa qiziqchilarga bu soha bo'yicha foydali bo'lishi maqsadida tuzilgan.

Kalit so'zlar. Semantika, ma'no, ma'noviy tuzilmalar, ma'ntiqiy qatlam, o'zgaruvchan ma'no tuzilmalari, kontekstual ma'noli tuzilmalar.

Аннотация: В этой статье анализируются основные навыки, методология и важность семантики или анализа значения языка. Семантика – научный метод, имеющий важное значение при изучении значения, смыслового слоя и вариаций языка. В статье освещаются научные основы семантики и она предназначена для преподавателей, исследователей и других лиц, интересующихся этой областью.

Ключевые слова: Семантика, значение, смысловые структуры, логический слой, переменные семантические структуры, контекстуальные смысловые структуры.

Abstract: This article analyzes the basic skills, methodology, and importance of semantics, or the analysis of the meaning of language. Semantics is a scientific method that is important in the study of meaning, semantic layers and variations of language. This article highlights the scientific foundations of semantics and is intended for teachers, researchers, and others interested in this field.

Key words: Semantics, meaning, semantic structures, logical layer, variable semantic structures, contextual semantic structures.

Kirish. Semantika, tilning ma'noni tahlil qilish, so'zlarni, iboralarni va nutqni o'rganishga bag'ishlangan ilmiy soha hisoblanadi. Bu maqola semantikaning asosiy ko'nikmalari va uning metodologiyasini o'rganishga bag'ishlangan. Semantika, insonlar o'rtasidagi ma'niy aloqalarni tushuntirish, til va nutq tuzumlarini analiz qilish, va so'zlarning o'zgaruvchanligini o'rganish uchun muhimdir. Bu maqola esa semantika ilmiyoti uchun katta ahamiyatga ega bo'lgan asosiy mablag'ni taqdim etadi.

Semantika, tilning ma'noni va ma'niy o'zgaruvchanliklarini o'rganishga bag'ishlangan vaqtni o'z ichiga olgan tarixiy sohadir. Antik davrlardan boshlab, semantika o'zaro aloqalar, ma'niy bog'lanishlar, va o'zgaruvchan ma'noni o'rganishda izlanayotgan usullarni o'z ichiga olgan.

Semantika, amaliyotda til va nutqni o'rganish uchun juda muhimdir. Bu qismida semantik tahlilning amaliyoti, lingvistik tadqiqotlarni amalga oshirish, so'zlar orasidagi aloqalarni tushuntirish va ma'niy o'zgaruvchanliklarni analiz qilishda qo'llaniladigan usullar va tajribalar ko'rsatiladi.

Asosiy qism: Semantika, til va nutqni ma'noni tahlil qilishga bag'ishlangan ilmiy soha hisoblanadi. Bu sohada ma'noni o'rganish, so'zlar va iboralar orasidagi aloqalar, ma'niy o'zgaruvchanliklar, va ma'niy qatlam tahlillarini o'z ichiga oladi. Maqola quyidagi asosiy ko'nikmalarga ega bo'ladi.

1. Ma'no tahlili: Semantikada eng asosiy qonun - ma'no tahlili. So'z yoki ibora ma'nosini tahlil qilishda, bu qonun muhimdir. Ma'no tahlili odatda qarashli bir so'z yoki iboraning asosiy ma'nosini tushuntirib, undagi tafsilotlarni o'rganishni o'z ichiga oladi.

2. Ma'noli qatlam: Semantikada ma'noli qatlam so'zlar, iboralar yoki vaqtlar orasidagi aloqador ma'noga bog'lanishlarni o'rganishda foydalaniladi. Bu qonun ma'nolar orasidagi munosabatlarni tushuntirish va ma'no o'zgaruvchanliklarni aniqlashda yordam beradi.

3. O'zgaruvchan ma'noli tuzilmalar: O'zgaruvchan ma'noli tuzilmalar, so'zlar yoki iboralar ma'niy o'zgaruvchanliklarga ega bo'lganda qo'llaniladi. Semantika bu tuzilmalarni o'rganib, tilning o'zgaruvchan ma'noli xususiyatlarini tahlil etadi.

4. Kontekstual ma'noli tuzilmalar: Ma'noni mazmuni, muhit va holi ichida tushuntirishda ko'rsatilgan metod va prinsiplar. Kontekstual ma'noli tuzilmalar, so'z yoki iboraning ma'nosini uning tafsilotlari va mazmuni bo'yicha tahlil qilishda muhimdir.

5. Semantik tahlilning amaliyoti: Semantika, ilmiyotga qanday tajribalar qo'shilishini va qanday semantik tahlilni amalga oshirishni tahlil qiladi. Amaliyotda semantik tahlil, til va nutqni o'rganishda muhim bo'lib, lingvistik tadqiqotlarni amalga oshirishda yordam beradi.

Bu asosiy ko'nikmalar semantik tahlilni ilmiyotga o'rganishda va tilning ma'niy xususiyatlarini tushuntirishda yordam beradi. Semantika, insonlar o'rtasidagi ma'niy aloqalarni o'rganish va tushuntirishda katta muhim ahamiyatga ega bo'lib, ilmiy tadqiqotchilar, o'qituvchilar, va boshqa soha fachilariga yordam bera oladi.

Xulosa. Maqola semantika sohasining ma'noni tahlil qilishning asosiy ko'nikmalari va ularning amaliyoti bo'yicha muhim mablag'ni ko'rsatadi. Asosiy qonunlar ma'noni tahlil qilishda ko'rsatilgan va semantika sohasidagi muhim mukofotlarni belgilab chiqadi. Semantika, til va nutqning ma'noni tahlil qilishda keng qamrovli va nazariy asoslarini ta'kidlaydi.

Takliflar:

- Istiqomat va kengajoylik: Maqola semantika sohasida ustuvor ta'lim va tadqiqotlarga qaratilgan. Ko'nikmalar ustida yuqori darajada istiqomat va kengajoylikni ta'minlash uchun semantika tahlilining amaliyoti, ilmiyotning keng qamrovli yordamchisi bo'lishi mumkin.
- Semantik tahlilning asosiy qonunlari: Qo'shimcha ilmiy ko'nikmalar va semantik tahlilning asosiy qonunlari bo'yicha ko'proq tadqiqotlar va tafsilotlar qo'shilishi muhimdir. Bu, semantika sohasida yangi rivojlanishlarni olib borish uchun keng imkoniyat yaratadi.
- Amaliy yondashuvlar: Semantika asoslarini amaliyotga o'tkazish uchun qo'llaniladigan yondashuvlar va misollar ko'rsatilishi foydali bo'ladi. Bu, o'quvchilar va tadqiqotchilar uchun semantik tahlilning qanday amaliyotda qo'llanilishi haqida nazariy va amaliy malumotlarni ta'minlashda yordam bera oladi.
- Ko'nikma va metodologiya sohasidagi so'nggi o'zgarishlar: Maqolada ko'rsatilgan semantika sohasidagi so'nggi o'zgarishlar, ilmiyotning bu soha bo'yicha yangiliklarini ta'kidlaydi. Bu esa semantika sohasidagi yangi metod va usullarni o'rganish va ularga tayanishda muhimdir.
- O'zining shaxsiy fikrlari: Muallifning o'z fikrlari va qarashlari ko'rsatilgan joyi muhimdir, chunki bu semantika sohasining rivojlanishini va uning kelajakdagi yo'nalishlarini belgilaydi.

References:

1. "Semantics" - John I. Saeed (Blackwell Publishing, 2009)
2. "Semantics: A Coursebook" - James R. Hurford, Brendan Heasley, and Michael B. Smith (Cambridge University Press, 2007)
3. "Semantics: An Introduction to Meaning in Language" - Kate Kearns (Cambridge University Press, 2000)
4. "Semantics: A Reader" - Steven Davis (Oxford University Press, 2004)
5. "Introduction to Semantics and Translation" - Peter Newmark (Prentice Hall, 1988)
6. Yuldasheva, D. (2022). METHODOLOGY FOR DEVELOPING STUDENTS' COMMUNICATIVE COMPETENCE IN ENGLISH (ON THE EXAMPLE OF TOURISM DIRECTIONS). Science and innovation, 1(B7), 1498-1501.
7. Yuldasheva, D. (2021). PHILOSOPHY OF LIFE-AS A DRIVING FORCE. Theoretical & Applied Science, (6), 633-635.
8. Yuldasheva, D. A. (2021). Some essential trends in teaching second language vocabulary. Academic research in educational sciences, 2(6), 782-786.
9. Yuldasheva, D. (2022). The Intensification Of Learning Uzbek Language Using Moodle Technology. Berlin Studies Transnational Journal of Science and Humanities, 2(1.6 Philological sciences).
10. Yuldasheva, D. B. (2021). Approach is the main strategic direction which defines the components of teaching the Uzbek language. Science and World. International scientific journal, (2), 90.
11. Dilnoza, Y. (2019). About Conducting Research on the Subject of Ornithological Terms in Uzbek Language. ANGLISTICUM. Journal of the Association-Institute for English Language and American Studies, 7(7), 53-61.
12. Yuldasheva, D. (2022). THE EMERGENCE OF NEW ECONOMIC WORDS AND PHRASES IN THE LEXICAL SYSTEM OF THE MODERN UZBEK LANGUAGE. 湖南大学学报 (自然科学版), 49(10).
13. Yuldasheva, D. (2022). The Intensification Of Learning Uzbek Language Using Moodle Technology. Berlin Studies Transnational Journal of Science and Humanities, 2(1.6 Philological sciences).
14. Bekmurodovna, Y. D. (2021). Organization Of Terms As A Factor for The Improvement of Economic Sciences. Eurasian Research Bulletin, 2, 82-86.
15. Bekmurodovna, Y. D., & Bakhodirovich, E. D. (2023). OPPORTUNITIES FOR THE DEVELOPMENT OF THE INTERNATIONAL PILGRIMAGE TOURISM IN UZBEKISTAN. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 11(4), 312-314.